

LBRIS

We know
books

A.J. FINN

sfârșitul , poveștii ,

Traducere din limba engleză și note
DANA-LIGIA ILIN

LITERA

București

LBRIS

We know
books

JOI, 23 IUNIE

Într-o clipă au s-o găsească.

Au s-o găsească acolo unde plutește, cu degetele rășchirate în apa marmorată, cu părul răsfirat ca un evantai japonez. Pe sub el alunecă pești, trec prin el; patinează pe lângă linia trupului ei.

Filtrul zumzăie. Heleșteul freamătă, licărește. Ea tremură la suprafață.

La începutul dimineții, ceața a dat târcoale – un rotocol tipic pentru San Francisco, gros ca o catifea și rece –, dar acum ultimele resturi se evaporă și curtea se scaldă în lumină: pietrele de pavaj, cadranul solar, un șir ordonat de narcise. Și heleșteul, acel cerc perfect adâncit lângă zidul casei, cu peștii lui strălucitori, cu frunzele lui de nufăr ca niște stele.

Într-o clipă, un țipăt o să spintece aerul.

Până atunci, totul e tăcut și totul e neclintit, în afară de tremurul apei și de mișcarea înceată a peștilor koi și de unduirea trupului ei.

În cealaltă parte a curții se deschid ușile de sticlă, cu soarele alunecând pe geam. O respirație. Apoi acel țipăt.

Au găsit-o.

LBRIS

We know
books

**CU ȘASE ZILE ÎNAINTE:
MIERCURI, 17 IUNIE**

1

- Îți plac cărțile polițiste?

Nicky ridică ochii spre oglinda retrovizoare. Șoferul de taxi își mijește ochii spre ea prin lentilele rotunde și groase ca fundul de sifon.

- Am impresia că citești o carte polițistă, zice el răgușit.

Mașina trece peste o groapă din pavaj, se zguduie sub ei.

Ea ridică volumul broșat.

- Agatha Christie. *Crima din Mesopotamia*.

Bărbatul are chef de vorbă, și Nicky vrea să-i facă pe plac. În meseria de șofer de taxi probabil că te simți singuratic.

- Fumezi?

- Nu.

- Bine. Și, vârandu-și o țigară între dinți: Ești prea frumoasă ca să mori tânără.

O aprinde cu o brichetă Zippo deformată, iar Nicky apasă butonul geamului. Înăuntru se revarsă un aer alb, rece și umed, care inundă bancheta din spate; apasă din nou butonul până ce geamul e la un centimetru de rama de sus și înclină capul spre sticlă, se vede oglindită acolo: genele țepene de la rimel, luciul

sclipitor de pe buze. Nu-i o frumusețe, știe asta și nu-i prea pasă.

Taxiul saltă. Geanta ei sare pe podea.

- Cred că ai ciupit bordura acolo.

- Mda, face el cu ochii la parbriz. Mă mir că n-au închis aeroportul. E o minune c-ai aterizat.

Pentru Nicky, care nu-i născută pentru zbor, întotdeauna e o minune când aterizează. Se uită dincolo de el la un val nemișcat de ceață, lucios ca o perlă în lumina farurilor.

- Întineric de iunie. Bag mâna-n foc că n-ai parte de așa vreme acolo, în est.

- Nu.

„Acolo, în est“ - sună imposibil de departe, un tărâm legendar.

El mormăie mulțumit, apoi, semnalizând, ia strâns virajul și țâșnește în susul dealului. Nicky bâjbâie după centura de siguranță.

- Cărți polițiste, ziceam. Fumul iese din gura lui, se rotește prin aerul rece. O mulțime de mistere în San Francisco. Ai auzit de Zodiac?

- Nu l-au prins niciodată.

- Niciodată, mda.

Se încruntă în oglinda retrovizoare. Nicky tace; e orașul lui, povestea lui.

- E Jack Spintecătorul al nostru, continuă el peste câteva momente. Apoi am avut *Romance of the Skies*. Un avion de pasageri dispărut în anii '50. Zbura spre Hawaii, și dintr-odată... Trage din țigară înainte să încheie: Dispărut.

Un norișor de fum.

- Ce s-a întâmplat?

- Cine știe? La fel ca balonul-fantomă. În vremea războiului, doi militari au zburat cu un balon de observație

Goodyear, și când s-a prăbușit în Daly City nu era nimeni la bord. E un mister, cum ziceam... Aia de acolo! exclamă fluturând o mână spre dreapta. Cea mai veche casă din Pacific Heights.

Nicky vede o casă victoriană albicioasă cu ferestrele ca niște ochi holbați, trăgându-se înapoi de la stradă ca și cum ceva ar fi speriat-o.

- Construită cu cincizeci de ani înainte de cutremur, se laudă șoferul. Era o casă de vârstă medie și a supraviețuit.

- Pare surprinsă, observă Nicky. Ca și cum nu i-ar veni să creadă că încă mai e pe-aici.

- Nici mie nu-mi vine să cred, mârâie el.

În față e un tunel. De ambele părți, panouri indicatoare fulgeră în ceață, degete fantomatice arătând înainte. *Pe aici, mergi mai departe.*

- Ai zis că ești din New York?

- Da.

- Ei bine, ăsta-i cel mai scump cartier din țară.

Casele se profilează amenințător pe marginea drumului, ca niște spectre în ceață: doamne din secolul al XIX-lea, suple și dichisite, îmbrăcate în culori pastelate; una languroasă, în stil spaniol, năpădită de iederă; o parodie a stilului Tudor, bârne și tencuială peste zidăria din cărămizi în spic; două în stil Queen Anne, cu borduri de lemn dantelate ca un milieu.

- Unii proprietari se ocupă cu noile tehnologii, o informează șoferul. Google. Uber. Să-ți zic eu ceva despre Uber... Privește încruntat, dar preferă să schimbe subiectul: Mai sunt încă și o grămadă de bani vechi aici. De genul „suntem bogați dintotdeauna“.

Vaporii bântuie străzile din față. Mașina saltă peste niște umflături din asfalt ca niște valuri, acum în sus, acum în jos. Lui Nicky i se taie răsuflarea.

- Avem și la San Francisco scriitori de cărți polițiste. Dashiell Hammett a locuit pe-acolo. Pe Post Street.

Alt indicator răsare din ceață, îndemnându-i s-o țină tot așa. *Mergeți înainte. Pe aici.*

- Ah, iată unul pentru tine, zice el molfăind capătul țigării. Autor de cărți polițiste, locuia în... să fi fost Pac Heights? Într-un loc grozav. Ei bine, într-o noapte, nevasta și băiatul lui au dispărut.

Nicky se înfioară.

- Au intrat în pământ. Ca avionul ăla. Trebuie să fi fost acum douăzeci și cinci... nu, douăzeci de ani. De revelion, în 1999.

Vorbele plutesc într-un nor de fum, saltă acolo ca geamandurile.

- Ce-au pățit?

- Nimeni nu știe! Unii îl bănuiesc pe frate - fratele scriitorului, vreau să zic - sau pe nevasta lui, sau poate pe amândoi. Unii jură că a fost puștiul. Puștiul fratelui, vreau să zic. Erau și doi angajați, un tip și o tipă. Însă cei mai mulți... Continuă în timp ce face un viraj: Cei mai mulți cred că a fost scriitorul însuși. Și am ajuns, anunță el când taxiul frânează cu un scheunat, aruncând-o pe Nicky în față și făcând cartea să-i alunece din poală.

Se uită la șofer, care se extrage din scaun și dă ocol mașinii până la portbagaj; vârful țigării Marlboro arde în ceață, luminos ca un foc rătăcitor.

Nicky îndeasă cartea în geantă. Trage adânc aer în piept, tușește - în cabină miroase ca într-o vatră -, apoi deschide portiera și pășește în ceață. Strada e ca într-un oraș-fantomă, casele mătăhăloase nu-s decât umbre, cu fațadele ca niște cranii, înfruntându-se din priviri peste pavaj. O străbate din nou un fior.

- Ai venit pregătită cu puloverul ăla, zice șoferul când portiera se închide în urma ei cu un pocnet.

Nicky se privește. Cea mai scumpă piesă din garderoba ei: un pulover din cașmir antracit, simplu, cu anchior, luat de curând de la curățătorie. Undeva peste Nebraska și-a vărsat pe piept o bere. Pantalonii, după cum vede, sunt încă presărați cu păr aspru de potaie, cu toate că și-a petrecut un întreg fus orar încercând să-l culeagă cu penseta.

Când ridică privirea, șoferul se zgâiește la panta abruptă a aleii. Se întoarce spre ea.

- Asta-i casa aia, zice. Casa cu misterul. Ai știut?

- Mda, recunosc, sunt vinovată.

Și chiar se simte așa.

- Fir-ar să fie! M-ai lăsat să trăncănesc.

- N-am vrut să te întrerup, explică ea blând.

Nu intenționase să-l înșele.

Însă citise totul despre soția și fiul care dispăruseră; de-acum știa mai mult ca oricine. Sau aproape oricine.

Șoferul trage din țigară și o aruncă pe stradă. Mucul lasă în urmă o coadă de scânteii, ca o cometă.

- Cum rămâne cu „Sunt doar în vizită“?

O privire spre bagajul ei, o valiză cu rotile și un cu-făraș vechi ca de pe vasele cu aburi, cu chingi de piele și ținte, plin de etichete de călătorie.

- Pe termen limitat.

Nicky vără o mână în geantă și scoate trei bancnote de douăzeci de dolari și una de cinci.

El pipăie hârtiile.

- Nu prea mai văd bani lichizi.

- Eu sunt de modă veche.

- Și nu ți-e frică? Nu crezi că el i-a omorât?

Cu voce scăzută, ca și cum ar întreba-o dacă nu crede că a băut peste măsură.

- Sper că n-a făcut-o, zice Nicky voioasă.

- Păi, atunci, distracție plăcută cu misterul ăsta.

Trece pe lângă ea într-o adiere de nicotină; Nicky se întreabă dacă se referă la crima din Mesopotamia sau la dispariția din San Francisco. Când șoferul se așază pe scaunul din față, mașina hârâie, și el odată cu ea.

- Distracție plăcută și în oraș! îi strigă. O sută treizeci de kilometri pătrați înconjurați de realitate.

Portiera se trânteste.

Nicky rămâne cu ochii la bagaje, cu spatele spre taxi. Motorul își dregă glasul; toba de eșapament îi scuipează gaze pe picior; ascultă cum mașina se îndepărtează.

Când se răsuțește, ceața s-a închis la loc, glazurată, netedă și nemișcată ca o oglindă, ca și cum taxiul și șoferul lui n-ar fi fost niciodată acolo.

2

Stă în ceață, cu brațele încrucișate pe piept, cuprinzându-și umerii cu mâinile, așa cum obișnuiește când este încântată sau neliniștită sau ambele. În spate, simte cum casa își ține răsuflarea. Și ea și-o ține.

De obicei, lui Nicky nu-i plac exagerările – printre prieteni e recunoscută drept cea mai rațională și mai sănătoasă la cap –, însă a așteptat cinci ani ca să se prezinte. Minte i se derulează înapoi: acum cinci veri, o ceață albastru-neon; acum cinci ierni, Manhattanul sub zăpadă; acum exact cinci ani, în această lună, a scris acea primă scrisoare.

*Dragă domnule Trapp,
Nu mă cunoașteți...*

În adolescență, Nicky le-a scris autorilor de cărți polițiste, cerându-le lămuriri și autografe; mai târziu, în timpul facultății, scrisori mai bine gândite, întrebări mai pătrunzătoare. Continuă să țină legătura cu puținii care sunt de acord să lase deoparte ecranul și să pună plicuri în cutia poștală. Nicky, sentimentală, prețuiește stiloul și hârtia. Cerneala pătrunde în hârtia de calitate, e de neșters ca o cicatrice; e-mailul e ca răsuflarea pe sticlă, se topește pe dată.

Apoi, pe la sfârșitul lui iulie, un plic bleu cu numele ei crestat de-a curmezișul, săpat adânc în hârtie: *Domnului sau doamnei Nicky Hunter*.

S-a uitat pe spate, la adresa din San Francisco. A surâs.

Trei săptămâni a trudit la un răspuns. (*Dragă domnule Trapp, sunt femeie.*) Altă lună, alt plic albastru. Și tot așa până a venit toamna, apoi iarna, Anul Nou, încă patru ani – poate un paragraf-două de la ea, câteva propoziții de la el –, până la ultima scrisoare, bătută la mașină cu același tuș inegal, cu literele gâfâind și înghiontind-se ca pasagerii pe mare. Vă așteptăm cu nerăbdare la noi acasă.

Își freacă brațele. Se întoarce încet. Ceața se vălurește, se desparte ca niște draperii, dezvăluind casa, înălțată deasupra ei ca un val înghețat.

Un castel în stil neotradițional, zugrăvit în crem catifelat, construit de Bliss și Faville în 1905, anul de dinaintea cutremurului; de atunci au locuit acolo doar patru familii, inclusiv ocupanții actuali. „Una dintre cele mai elegante, mai de bun-gust vile din Pacific Heights, cu o vedere spectaculoasă spre Golden Gate Bridge“, spunea dintr-o suflare *Architectural Digest* într-un articol cu titlul CASA MISTERULUI. „Măreață ca proporții, grațioasă ca decorațiuni și păzită cu strășnicie de stăpânul domeniului.“ Articolul era scris cu sufletul la gură până la limita astmului.

Totuși: o mie două sute de metri pătrați, întinși pe trei etaje (deasupra solului). Șapte dormitoare. Opt băi. O bibliotecă lambrisată cu lemn de nuc care adăpostește șase mii de cărți; o curte în care e săpat un heleșteu cu pești koi. Dușumele de stejar alb peste tot. Lucarne privind din acoperișul ascuțit placat cu ardezie. Hol de intrare boltit. Finisaje extravagante ca un foc de artificii.

Nicky se uită la ușa principală, care îndiguieste toată acea eleganță, toată acea măreție. Undeva înăuntru se află autorul care i-a captivat interesul. Se simte fremătând de emoție ca o copilă.

Treisprezece trepte alunecă în sus într-o întindere netedă de marmură. Nicky se uită la ele, își îndreaptă umerii. Trupul îi este ușor, dar vânos, cioplit și netezit; acum cinci ani, când s-a apucat de box, Nicky Hunter – o persoană veselă, tandră, căreia îi place să îmbrățișeze – și-a descoperit talentul pentru bătaie.

Saltă cufful, ia valiza sub celălalt braț și urcă treptele abrupte din față.

În capul scării lasă jos bagajul. Un ciocan de bronz negru tronează pe ușă: un semn de întrebare răsucit fantezist și umflat în vârf, ca o cobră. Nicky își plimbă mâna pe curbura, apoi ațintește un deget spre sonerie.

Melodia sparge tăcerea, se stinge.

Dragă domnule Trapp,

Nu mă cunoașteți, însă am găsit ceea ce s-ar putea să fie o greșală în romanul dumneavoastră...

Clicul rapid al unei încuietori. Nicky face un pas în spate.

Ușa se deschide.

În prag, învăluită din spate într-o lumină chihlimbarie, stă cea mai frumoasă femeie pe care a văzut-o în viața ei.

3

În timp ce gazda toarnă ceai de Darjeeling, Nicky o examinează.

Pare luminată dinăuntru, o doamnă-lampion. La patruzeci și ceva de ani, cu gene bogate și buze ca arcul lui Cupidon. Părul îi cade liber pe un umăr. Rochie simplă albastru pal – o femeie modestă, cu toată splendoarea ei: zâmbet sfios, un picior trecut cuminte pe după celălalt. Vocea ei („Lapte sau zahăr?“) e înceată, ca și cum ar fi prăfuită de ne folosință.

Diana ridică privirea, și ochii lui Nicky dau brusc ocol livingului: tapetul cu fluturi, lampadarele care încadrează canapelele, micul candelabru. Printr-o pereche de uși cu ochiuri de sticlă zărește curtea, întunecată în lumina muribundă. Pe un perete, un corp de bibliotecă îngust; sub picioare, un covor persan, uzat în mod artistic. *Suntem bogați dintotdeauna.*

Sau bogați de destul de mult timp, oricum.

– Călătoria ta a fost...?

Întrebarea se stinge. Accentul Dianei e precum ceața, englezesc și moale la margini.

– Cu hopuri.

– Tot drumul de la New York?

- Tot drumul de la aeroport. Nu vedeam la mai mult de un metru în față. Mă simțeam dusă cu iuțea vântului într-un loc plin de mister. Ca în *Aventura degetului cel mare al inginerului*.

Diana clipește politicos.

- Sherlock Holmes, adaugă Nicky.

- Ah.

- Ingerul ăsta - nu, mulțumesc; doar lapte - merge de la gară spre o casă misterioasă aflată la depărtare de douăzeci de kilometri. Ferestrele trăsurii sunt vopsite în negru și călătoria pare că nu se mai termină. Apoi, clienții lui din casă încearcă să-l omoare. Moarte provocată de o presă hidraulică. Apoi Holmes își dă seama că acea casă fusese tot timpul lângă gară. Drumul cu trăsura a fost un șiretlic: inginerul a fost dus zece kilometri și adus înapoi zece kilometri.

Diana își țuguie buzele.

- Mărturisesc...

Și chiar sună a mărturisire.

- ... că nu sunt o fanatică a misterelor, ca tine. Ca voi doi. Acum, o încruntare: Nu vreau să zic „fanatic” în sens rău.

- N-o iau în sens rău. Ce-ți place să citești?

Diana numește un câștigător al Premiului Nobel și doi romancieri francezi.

- N-avem nimic în comun, zice Nicky.

- Ei bine, am predat franceza ani în șir. Și latina. Însă am citit câteva dintre lucrările tale - eseul despre Edgar Allan Poe, îmi amintesc, și cel despre Ngaio Marsh. Ai foarte multă căldură umană. Mulți tind să-i privească pe autorii de cărți polițiste ca pe niște posibili criminali, nu-i așa? Ucigași ratați? Însă asta m-a făcut să vreau să-i cunosc. M-a făcut să vreau și să le citesc cărțile.

Soarbe din ceai.

- Și supervizezi scrierea de cărți polițiste?

- Țin un seminar de literatură polițistă în semestrul de primăvară. Altfel, copiii pot să scrie ce vor. Ficțiune, de obicei. Le amintesc că multe dintre marile romane americane au în centru o enigmă. *Lolita*. *Să ucizi o pasăre cântătoare*. *Fiu al acestei țări*¹. *Marele Gatsby* - e un roman polițist. Detectivul n-are insignă sau pălărie de fetru, dar tot încearcă să dezlege un mister.

Diana soarbe din ceai și Nicky își coboară privirea, culege de pe genunchi un fir de păr de câine. Își ia angajamentul să vorbească mai puțin. Nu se poate ține de cuvânt.

- Oh, am adus daruri, zice trăgând fermoarul genții. N-am izbutit s-o împachetez prea bine...

Cu toate că muncise patruzeci de minute, cu limba ițită printre dinți, ca un copil care se străduiește să deseneze fără să depășească marginile.

Nu încape nici o îndoială că e o lupă, însă Diana are amabilitatea să întrebe ce-o fi oare înainte s-o scoată din ambalaj.

- Oh, ce drăguț, ce mâner frumos. Cupru? Cât de veche e?

- De la începutul anilor '20.

- O să fie încântat.

- Măcar atât am putut face și eu. Nicky privește aburul care joacă deasupra ceaiului. Vă sunt foarte recunoscătoare, se aude zicând și ridică ochii spre Diana. Acesta este un... un privilegiu cu adevărat extraordinar.

Un zâmbet, cea mai sfioasă înclinare a buzelor.

- Ai mai lucrat la un astfel de proiect? Întreabă Diana. O... biografie particulară? Doar pentru cei dragi? Arată șovăielnic spre sine, ca și cum n-ar fi sigură că este de fapt iubită. Există un termen corect?

¹ *Native Son*, roman de Richard Wright

- Niciodată. Și nu unul de care să știu eu.

- Cât de tipic pentru Sebastian să introducă în ultima clipă o întorsătură. Am propus... sper să nu te superi, chiar am propus s-o scrie el însuși, însă... O ridicare din umeri. Se teme că n-o să aibă timp s-o facă așa cum trebuie. Și apoi, nu are decât punctul lui de vedere. Vrea o cronică în care să-și spună cuvântul...

Din nou, fraza se stinge ca un chibrit.

- Mai mulți povestitori? sugerează Nicky.

- Exact.

- Cum se simte?

Farfurioara zăgănește când Diana o pune pe masă.

- Evident, insuficiența renală nu te omoară până ce... te omoară. Nu cazi mort, totul e cam la fel până la sfârșit. Cu mai multe perioade de somn. Așadar, câteva luni. Aproximativ.

Nicky încuviințează din cap.

- Totuși, am învățat să nu-l subestimez niciodată, adaugă Diana, mângâindu-și cu ambele mâini fluierul piciorului. Și apoi, așteaptă cu atâta nerăbdare să te întâlnească...

- O, nu la fel de multă nerăbdare ca mine.

- Puteți să vă ciorovăiți pe tema asta. Îi face mare plăcere să aibă cu cine să se antreneze.

Bătaia unui orologiu undeva în afara încăperii. Diana se uită la ceasul de la mână.

- Ai mâncat?

- Aș putea să devorez un sendviș, recunoaște Nicky. Sau un ou ochi.

- Ce zici de amândouă? O să-ți fac un *croque madame*, spune Diana pronunțând cu un accent franțuzesc perfect. Se ridică și, netezindu-și rochia, dă să explice: Denumirea fițoasă pentru un sendviș cu șuncă și brân...

În acel moment, un val năvălește în living.

Îl umple, îl inundă – Nicky se așteaptă ca mobila să plutească pe o maree de sunet; așteaptă să se spargă ferestrele, lăsând să țâșnească un șuvoi de zgomot; candelabrul să se legene, să plouă cu cristale.

–Adu-mi copilul!